

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№1-2
(3507-3508)

10 січня
2025 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Вічна пам'ять політехнікам, полеглим у війні з росією

Повномасштабна війна, розв'язана російською федерацією проти України, триває. Серед мужніх воїнів-захисників Батьківщини в лавах ЗСУ, територіальної оборони, добровільних формуваннях, волонтерській спільноті чимало працівників, студентів і випускників КПІ ім. Ігоря Сікорського. Як і сотні тисяч наших співвітчизників, київські політехніки, не шкодуючи сил і здоров'я, виявляють стійкість і героїзм у боротьбі з російським агресором. Війна вже забрала життя тисяч людей, вціlent зруйновано сотні міст і сіл. Про зlodіяння російських окупантів говорять весь цивілізований світ.

Після останньої публікації "КП" про загиблих політехніків стали відомі нові прізвища наших колег і студентів, які вже ніколи не повернуться з полів війни. Це – випускник ІСЗІ 2015 року Олександр Кірюшкін, випускник ІСЗІ 2016 року Вадим Гутнік, випускник ІСЗІ 2017 року Сергій Мироненко, випускник ІСЗІ 2018 року Сергій Валовий, випускник факультету соціології і права 2001 року Олег Попель, студент РТФ Богдан Красіцький, випускник ММІ 2004 року Борис Сірош, випускник ВПІ

2002 року Сергій Мамонов, випускник ФЕЛ 2010 року Василь Годун, випускник ММІ 1998 року Олексій Чепердак, випускник ФПМ 2004 року Анорій Анісов, випускник РТФ 2020 року Олег Гільжинський, випускник РТФ 2013 року Євген Подковка, випускник ФЕА 2012 року Євген Юрдига, випускник ВПФ 2001 року Арсен Федосенко, випускник ТЕФ 2005 року Леонід Лавренчук, випускник ФАКС 2016 року Олександр Романченко, випускник ММФ 1994 року Юрій Сіващенко, випускник ФБТ 2013 року Олександр Чухно, випускник ІЕЕ 2017 року Станіслав Отрошок, випускник НН ІАТЕ 2023 року Олександр Ляхов.

Загалом, станом на 3 січня 2025 року, за інформацією Ради ветеранів КПІ ім. Ігоря Сікорського відомо про понад 100 працівників, випускників КПІ минулих років і студентів нашого університету, які віддали своє життя за волю та незалежність України у війні російської федерації проти нашої держави.

Вічна і світла пам'ять полеглим захисникам України!

За інф. Ради ветеранів КПІ ім. Ігоря Сікорського

"НаГрані" та "Герої поруч" в ДПМ

У грудні минулого року в Державному політехнічному музеї ім. Бориса Патона при КПІ ім. Ігоря Сікорського відкрилися одразу дві виставки. Обидві вони пов'язані з війною, яка нині палає в Україні.

Виставка "НаГрані" відбувається в рамках благодійного проекту з такою ж назвою та є результатом копіткої, наполегливої праці художників і скульпторів Слов'янська, які взяли участь у волонтерській спільній мистецькій ініціативі, започаткованій восени 2023 року Слов'янським краєзнавчим музеєм, Донецьким обласним художнім музеєм і Представництвом "Аустауш" в Україні – Центром громадянського суспільства "Друкарня". Про мету цього проекту та його учасників в анотації до виставки роз-

повідає кураторка проекту, директорка Слов'янського краєзнавчого музею Євгенія Калугіна: "Метою проекту є меморіалізація подій, пов'язаних з російсько-українською війною, а також привертання суспільної уваги до історичних об'єктів Слов'янська, що постраждали внаслідок російської агресії. Творчість місцевих художників у цьому проекті є їхнім вагомим внеском у справу збереження та передачі історичної пам'яті майбутнім поколінням. Дев'ять творчих особистостей, які живуть у Слов'янську, а також ті, які

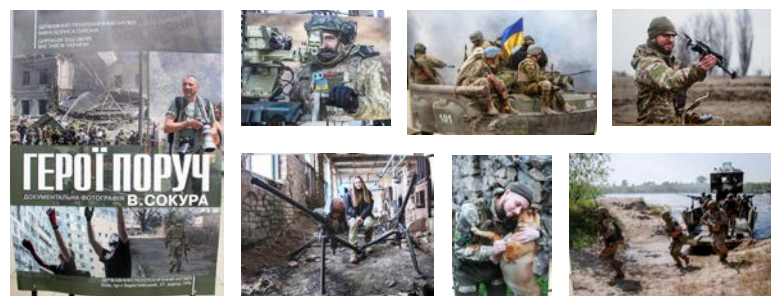
перебувають в евакуації, долучилися до створення цієї вражаючої колекції. Експонати виставки є художнім відображенням воєнної трагедії, внаслідок якої були пошкоджені або знищені історичні будівлі Слов'янська у період з 2014 року до сьогоднішнього дня. Творчі рефлексії художників різних поколінь, втілені в живописі, графіці та керамічних скульптурних композиціях, передають відчуття глибокого переживання миською спільнотою подій, що відбуваються в прифронтовому місті Слов'янськ".

Виставку під назвою "Герої поруч", організовано Дирекцією художніх виставок України спільно з Державним політехнічним музеєм ім. Бориса Патона. Вона експонує роботи талановитого українського фотографа Віталія Сокура. З 24 лютого 2022 року він захищає нашу країну від російської агресії в лавах ЗСУ і разом зі зброєю не випускає з рук фотокамеру. Роботи фотохудожника-воїна належать до жанру документальної фотографії. Знімки миттєвостей війни надзвичайно важливі для історії, адже завдяки їм є шанс,

що світ знатиме її не спотворено. Віталій Сокур представляє фото військових та історії їхнього військового життя. Мужні та витривалі, вони щоденно дивляться в очі смерті... Світліни Віталія також несуть світові правду про злочини російських військових проти мирного населення. Його фотографії є зброєю проти російської пропаганди, бо вони відображають істинні події в Україні. До того ж роботи Віталія Сокура відзначаються високим професіоналізмом і креативністю: вони завжди майстерно скомпановані, автор обирає вдалі ракурси, знаходить належне природне освітлення та контрасти.

Отже запрошуємо: обидві виставки можна відвідати до 29 січня 2025 року.

Володимир Школьний

На відкритті виставки "НаГрані" в ДПМ

На виставці "Герої поруч" фотографа В.Сокура (у центрі) в ДПМ

АКТУАЛЬНО

КПІ увійшов до Київського науково-інноваційного кластера

Відзначення КПІ почесним учасником кластера. С. Павловський вручає посвідчення О. Дзикович

КПІ ім. Ігоря Сікорського долучився до створеного на базі Комунальної науково-дослідної установи "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста" (НДІРоМ) Київського науково-інноваційного кластера. НДІРоМ є головною науковою установою Київради та КМДА і спеціалізується на дослідженнях у сфері економіки, інформатики та соціології задля забезпечення сталого розвитку Києва. З моменту свого заснування у 1985 році інститут пройшов тривалий шлях розвитку і нині став ключовим майданчиком для наукового забезпечення вирішення соціально-економічних проблем столиці. Важливою віхою в історії інституту стало створення на його базі Київського науково-інноваційного кластера, метою якого є формування екосистеми для перетворення наукових ідей на конкурентоздатні продукти. У межах цього утворення об'єднується наукова спільнота, освітні заклади, бізнес і стартапи для спільного розвитку інноваційного потенціалу столиці.

Про участь КПІ у цьому науково-інноваційному об'єднанні кореспонденту "КПІ" розповіла директор департаменту навчально-виховної роботи Ольга Дзикович: "КПІ вперше взяв участь у засіданні кластера 7 листопада 2024 року. Тоді представники університету стали учасниками засідання Координаційної ради Київського науково-інноваційного кластера, де обговорювалися актуальні виклики на ринку праці, зокрема ті, що виникли через повномасштабне вторгнення росії в Україну, та можливі рішення через залучення наукового й освітнього потенціалу. Ключовими напрямками роботи кластера, за визначенням директора НДІРоМ Сергія

Павловського, є розробка короткострокових програм навчання, підтримка інноваційних стартапів, проведення ярмарків інновацій та співпраця з міжнародними фондами".

Завдяки розпочатій співпраці КПІ активно долучається до розвитку в столиці соціального підприємництва. 14 листопада 2024 року представники університету – директорка департаменту навчально-виховної роботи Ольга Дзикович і начальниця відділу профорієнтаційної роботи Наталія Пожарська – взяли участь у круглому столі, присвяченому розвитку соціального підприємництва в Києві. Обговорювалися шляхи інтеграції соціального бізнесу в післявоєнне відновлення міста, а також можливості для створення інклюзивного середовища.

3-4 грудня НДІРоМ у змішаному форматі провів II Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю "ПРОКІІВ", у роботі якої взяли участь ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Анатолій Мельниченко (як один із співорганізаторів) і науковці університету. За словами Ольги Дзикович, конференція об'єднала понад 300 учасників, у тому числі представників 20-ти закладів освіти Києва та 15-ти освітніх і громадських організацій з інших міст України й інших країн, серед яких були доктори та кандидати наук, здобувачі наукових ступенів, викладачі закладів вищої освіти, аспіранти, магістранти та студенти.

У межах програми конференції на базі КПІ 3 грудня 2024 було проведено секцію "Журналістика", в якій взяли участь професори, аспіранти та студенти Видавничо-поліграфічного інституту. Особливу вдячність за її організацію висловлено директору НН ВПІ Петру Киричку та професору НН ВПІ Ользі Трішук. Заключна частина конференції відбулася 4 грудня в Сесійній залі Київської міської ради. Її учасники обговорили теми соціальної відповідальності, урбаністики, працевлаштування молоді та створення безбар'єрного середовища. Насамкінець організатори та учасники отримали відзнаки. КПІ ім. Ігоря Сікорського було відзначено посвідченням почесного учасника Київського науково-інноваційного кластера.

Подальша співпраця КПІ з НДІРоМ надасть додатковий імпульс розробці спільних інноваційних проєктів, реалізації грантових програм, розвитку сучасних освітніх ініціатив і зміцненню науково-технічного потенціалу столиці. А це, у свою чергу, відкриває нові можливості для реалізації спільних ініціатив, спрямованих на розвиток інноваційної екосистеми Києва. Університет демонструє активну позицію у вирішенні актуальних соціальних, економічних та освітніх викликів, зміцнюючи свій статус як провідного науково-освітнього центру країни.

Володимир Школьній

ЗНАЙ НАШИХ

Вітаємо переможців XVII олімпіади з теорії електронних кіл "ТЕК'2024"

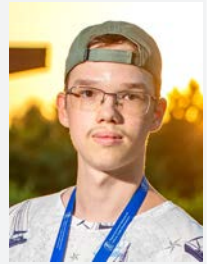
28 листопада 2024 року у дистанційному режимі відбулася XVII відкрита студентська олімпіада з теорії електронних кіл, присвячена пам'яті видатного вченого та педагога, заслуженого діяча науки і техніки України, заслуженого професора Київського політехнічного інституту Віталія Петровича Сігорського, який працював у нашому університеті з 1964 до 2007 року. Цього року олімпіада проводилась кафедрою електронної інженерії ФЕЛ на відзначення 102-ї річниці з дня народження В.П. Сігорського.

Н. Цвігун

М. Бєліков

М. Талєя

Теорія електронних кіл є однією з базових дисциплін професійної підготовки на факультетах технічного спрямування в усьому світі. І наш університет не є винятком. Теорію електронних кіл або споріднені з нею дисципліни викладають в ІАТ, ПСА, ІТС, на ПФФ, РТФ, ФЕА, ФЕЛ, ФІОТ, ФПІ. Змагальний дух олімпіади дозволяє її учасникам, виконуючи олімпіадні завдання в умовах обмеженого часу, перевірити набуті компетенції.

За багаторічну історію проведення олімпіад з теорії електронних кіл її переможцями та призерами ставали студенти усіх перелічених вище навчально-наукових інститутів і факультетів. Цього року найкращих результатів досягли представники факультету інформатики та обчислювальної техніки, факультету електроніки та радіотехнічного факультету.

Отримав перемогу здобули:

I місце – Максим Бєліков (гр. ІП-24, кафедра інформатики та програмної інженерії ФІОТ);

II місце – Назарій Цвігун (гр. ДМ-12, кафедра електронної інженерії ФЕЛ);

III місце – Максим Талєя (гр. РЕ-31, кафедра прикладної радіоелектроніки РТФ).

Дякуємо усім за участь в олімпіаді та запрошуємо на XVIII олімпіаду ТЕК'2025, яка відбудеться у листопаді наступного року.

О. Витязь,
заступник голови Оргкомітету "ТЕК'2024"

ОФІЦІЙНО

Впровадження принципів гендерної рівності: час діяти

Про роботу із забезпечення гендерної рівності в діяльності університету наша газета писала неодноразово. Розповідала вона і про заходи з цієї тематики, що проводилися в КПІ. Понад те, імплементація принципів гендерної рівності постійно перебувала в центрі уваги й Вченої ради та інших управлінських структур Київської політехніки. Серед найбільш помітних реалізованих у нас проєктів гендерної спрямованості варто згадати міжнародний проєкт за фінансування Уряду Канади "Інформаційна підтримка гендерної освіти в Україні", серію міжнародних конференцій на базі КПІ "Жінки в науці й освіті України" та "Гендер в ядерних технологіях"; впроваджені 2020 року кількісний моніторинг процесів досягнення гендерної рівності в Київській політехніці; заходи у зв'язку з Ініціативою Єврокомісара Марії Габріель від 1 грудня 2022 року "Інкубація свободи для України"; проведену в жовтні 2024 року цікаву просвітницьку акцію "Потяг до рівності" до 140-річчя українського жіночого руху тощо. А в листопаді минулого року ця діяльність отримала новий імпульс завдяки ухваленню Вченою радою Плану дій з імплементації принципів гендерної рівності в практику діяльності університету, який, до речі, розглядається як складова Стратегії розвитку КПІ. Цей розлогий документ ґрунтується на положеннях дев'ятнадцяти (!) чинних міжнародних та національних нормативно-правових актів.

Ніде правди діти, подібні програмні тексти, що їх приймають навіть дуже поважні інституції, часто-густо страждають на неконкретність і, по-суті, містять набори правильних гасел, з якими важко не погодитися, але незрозуміло як впроваджувати у життя. Однак навіть побіжне ознайомлення з Планом гендерної діяльності КПІ переконає, що це документ не декларативний. Усі його пункти ретельно продумані й визначають не тільки напрями впровадження в університетське життя принципів гендерної рівності, але й складники, які забезпечуватимуть реалізацію поставлених завдань: за кожним із них сформульовано мету, якої слід досягти до кінця чинності Плану (себто до 2027 року); дії та заходи, що їх потрібно вчинити; очікувані показники, які характеризуватимуть ефективність відповідної роботи.

Усього напрямів, чи, точніше, стратегічних цілей, включених до Плану дій, вісім:

- 1) гендерний баланс у керівництві;
- 2) гендерна рівність при наборі;
- 3) інтеграція гендерного мейнстрімінгу до навчально-методичної роботи;
- 4) імплементація гендерної тематики у дослідницький та творчий вимір;
- 5) недопущення гендерного насильства;
- 6) баланс між роботою та особистою сферами життя;
- 7) заходи Національного плану дій "Жінки, мир, безпека";
- 8) глибокий моніторинг результатів імплементації принципів гендерної рівності (в динаміці) – як основа для управлінських рішень на рівні університету та його підрозділів.

Невипадковою є й дата виконання положень Плану – до 2027 року. Її обрано тому, що документ прив'язано до кількох важливих для університету як науково-освітньої установи європейських нормативно-правових актів. Передусім – до вимог Європейської Комісії щодо наявності планів гендерної рівності (Gender Equality Plan – GEP) як умови допуску проєктних пропозицій до конкурсів програми ЄС "Горизонт Європа" (в 2021 – 2027 роках). Такі плани – це офіційні документи, що встановлюють серію зобов'язань і дій для просування гендерної рівності в організації, забезпечуваних шляхом впровадження в ній інституційних і культурних змін, зокрема й у дослідженнях та інноваціях. Вони є особливо важливими для наших учених, які висувують проєктні пропозиції на конкурси масштабних європейських проєктно-грантових програм "Горизонт", "ERASMUS+" та інших.

Своє рішення про затвердження "Плану дій з імплементації принципів гендерної рівності в практику діяльності Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (такою є офіційна назва Плану) Вчена рада університету ухвалила 11 листопада минулого року. Також вона затвердила склад робочої групи з питань гендерної рівності КПІ ім. Ігоря Сікорського. Очолив її помічник ректора член-кореспондент НАН України Сергій Сидоренко. Тож університет отримав чітку дорожню карту подальших дій з впровадження в своє життя принципів гендерної рівності й має для цього ще два роки та кваліфікованих менеджерів. Тепер час діяти.

Дмитро Стефанович

Студентам – про матеріали майбутнього

Академічні читання в НН ІМЗ ім. Є.О.Патона

Однією з традицій, витоків яких пов'язані з діяльністю видатного вченого, інноватора, зварювальника, матеріалознавця – академіка Є.О. Патона, ім'я якого носить Навчально-науковий інститут матеріалознавства та зварювання КПІ, є нерозривна єдність вчених КПІ з науковцями Інститутів НАН України фізико-матеріалознавчого профілю. КПІ в цій співпраці представляє саме НН ІМЗ ім. Є.О. Патона – великий освітньо-науково-інноваційний комплекс у структурі КПІ ім. Ігоря Сікорського, до складу якого входить 5 кафедр. На їхній базі діють наукові школи "Матеріалознавство тугоплавких сполук та композитив" (науковий керівник – академік НАН України П.І. Лобода), "Фізика і технологія металевих наноматеріалів" (науковий керівник – чл.-кор. НАН України С.І. Сидоренко), "Фізико-хімічні і термомеханічні основи зварювання та споріднених процесів" (науковий керівник – проф. В.В. Квасницький), "Ливарні технології" (науковий керівник – проф. М.М. Ямшинський), "Процеси й устаткування фізико-технічної обробки матеріалів висококонцентрованими джерелами енергії" (науковий керівник – д.т.н. М.І. Анякін). У межах цих шкіл працюють більше 30 докторів та понад 50 кандидатів наук, виконуються значні обсяги держбюджетної, грантової та господарчо-договірної тематики (всього в 2024 році – 17,5 млн грн). Публікується близько 100 наукових статей щорічно. Більша частина з них – у журналах, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science.

Значний обсяг досліджень, що забезпечують такі високі результати, спільно проводять творчі колективи вчених НН ІМЗ ім. Є.О. Патона та науково-дослідних установ НАН України за напрямками металургії, матеріалознавства та зварювання. Важливою складовою є й освітня діяльність: спільна підготовка аспірантів, магістрантів, викладання дисциплін, присвячених матеріалам майбутнього.

З метою розширення можливостей такої співпраці, долучення до неї якомога більшої кількості співробітників університету, студентів, аспірантів з жовтня 2023 року в НН ІМЗ ім. Є.О. Патона поновлено організацію лекцій провідних вчених НАН України. Отож

Лекція О.Б. Згалат-Лозинського

Лекція М.П. Гадзири

досліджень фізико-хімічних процесів при зварюванні та спецелектрометалургії Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України д.т.н. О.В. Махненка "Математичне моделювання в зварюванні та споріднених процесах"; завідувача лабораторії наноструктурованих матеріалів Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України член-кор. НАН України М.П. Гадзири "Дослідження – технології – виробництво", що викликали значне зацікавлення з боку студентської спільноти та науково-педагогічних працівників НН ІМЗ ім. Є.О. Патона. Свідченням цього стала значна кількість запитань до доповідачів та жваве обговорення почутого. Ба більше, після цих зустрічей

політехніки вже мали змогу прослухати лекції заступника директора Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України чл.-кор. НАН України О.Б. Згалат-Лозинського "Сучасні тренди матеріалознавства: адитивне виробництво та технології електроспінання"; завідувача відділу зварювання пластмас Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України чл.-кор. НАН України М.В. Юрженка "Основи зварювання пластмас та сучасні тренди в галузі"; заступника директора Інституту металознавства ім. Г.В. Курдюмова НАН України д.ф.-м.н. Г.С. Фірстова "Функціональні матеріали з пам'яттю форми: розробка, дослідження, перспективи"; завідувача відділу математичних методів

студенти виявили бажання проходити практику у відповідних наукових відділах Інститутів НАН України.

Вважаємо, що проведення академічних читань в НН ІМЗ ім. Є.О. Патона є традицією для інституту дуже важливою. Тож ми і надалі сприятимемо розвитку співпраці між металургами, матеріалознавцями, фахівцями з обробки та з'єднання матеріалів нашого університету та НАН України й посилюватимемо спільну освітню діяльність на основі новітніх наукових досягнень і майбутніх технологічних проривів.

Ігор Владимірський,
директор НН ІМЗ ім. Є.О. Патона,
Анатолій Мініцький, голова
Вченої ради НН ІМЗ ім. Є.О. Патона

НОВИНИ ФАКУЛЬТЕТІВ/ІНСТИТУТІВ

"Корпус та дискурс" на ФЛ

26 листопада 2024 року в КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулась IV Міжнародна науково-практична онлайн-конференція "Корпус та дискурс", організована кафедрою англійської мови технічного спрямування №1 факультету лінгвістики. Захід об'єднав понад 100 учасників з різних країн світу – аспірантів, молодих дослідників, викладачів і академіків. Співорганізаторами конференції цього року стали Університет Лузофона (Португалія), Технічний коледж "Траян Буя" (Орадя, Румунія), Католицький університет Сальта (Аргентина) та Уппсальський університет (Швеція).

4th International Online Conference
'Corpora and Discourse'

Розпочалася робота конференції з виступу професора Уппсальського університету Йоакіма Нівре, який ознайомив учасників з міжмовним дослідницьким проектом "Universal Dependencies" ("Універсальні залежності"), що реалізується з 2014 року і завданням якого є дослідження морфосинтаксичних зв'язків мов світу з метою сприяння дослідженням мовлення та лінгвістики загалом. Змістовну доповідь на тему "Практичні підходи до навчання основ англійської мови" представила докторка Вуллонгонгського університету (Австралія) Мілі Саха. З цікавою доповіддю на тему "Розуміння медичного письмового та усного перекладу в глобальному масштабі", в якій було представлено специфіку медичного тексту та різні методи успішного письмового та усного перекладу, виступила професорка Національного університету ім. Тараса Шевченка Роксолана Поворознюк. У доповіді викладачки кафедри англійської мови технічного спрямування №1 КПІ Тетяни Аношкової висвітлювалося поняття "глобально компетентного навчання іноземним мовам", згідно з яким основна роль викладача полягає в тому, щоб діяти як провідник і фасилітатор, який заохочує учнів брати участь у критичному дослідженні світу та підтримуючи розвиток знань, навичок, цінностей і ставлень, які формують глобальну компетентність.

Під час конференції було розглянуто питання використання штучного інтелекту для забезпечення якісного навчання студентів в умовах та реаліях сьогодення. Детально про це йшлося в доповіді професорки Марії Фернанди Ірразабаль Паз та її колеги Лаури Інес Ботільєри та Каріни Беатріс Ромальо з Каголицького університету Сальта. Додатково Марія Фернанда Ірразабаль Паз представила ще одну доповідь, підготовлену спільно з іншою її колегою – Карлою Міотті, в якій було підкреслено важливість віршів та пісень для сприяння міжкультурній перспективі у вивченні іноземних мов.

Доповідачі торкалися і багатьох інших тем, що є досить важливими у процесі підготовки сучасного викладача вищої технічної школи.

Тези доповідей опубліковані окремою збіркою, а також доступні на сайті кафедри АМТС №1, відеозапис конференції можна знайти або на сайті кафедри АМТС №1, або на офіційному каналі кафедри в YouTube.

Д.С. Щипачова, викладачка КАМТС №1

Студентський конкурс "Science and Technology of the XXI Century": учасники та переможці

4 грудня 2024 року факультет лінгвістики КПІ ім. Ігоря Сікорського знов став майданчиком для міжнародного наукового діалогу. Тепер – у межах організованої ним Міжнародної науково-практичної студентської онлайн-конференції та конкурсу наукових робіт "Science and Technology of the XXI Century" ("Наука та техніка XXI століття"). У заході, що поєднав науку, інновації та іншомовне спілкування, взяла участь студентка КПІ ім. Ігоря Сікорського, Національного технічного університету "Дніпровська політехніка", Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Педагогічної академії в Пйотркові-Трибунальському (Польща), Кіпрського університету технологій, Еллінського середземноморського університету (Греція) та університету Гранади (Іспанія).

Конференція проходила у два етапи. Перший – з 1 жовтня до 10 листопада 2024 року – відбір наукових праць. Усього цього року свої роботи надіслали 256 студентів, до фіналу пройшли 42 роботи. Другий – 4 грудня 2024 року – представлення фіналістами своїх досліджень у форматі онлайн-захисту презентацій.

Відкрили конференцію голова її Організаційного комітету, декан факультету лінгвістики, професорка Зоя Корнева та співголова Організаційного комітету, завідувачка кафедри англійської мови технічного спрямування №2, доктор педагогічних наук, професорка Юліана Лавриш. Професорка Лавриш у межах пленарної сесії також представила ґрунтовну доповідь на тему "Штучний інтелект у вивченні іноземних мов", яка стала яскравим прикладом синтезу технологій та освіти.

У своїх виступах учасники охопили широкий спектр актуальних тем: новаторські дослідження у науці, технологіях і соціально-економічному розвитку; стратегічні бачення майбутнього людства; інновації у сфері інформаційних технологій, енергетики та сталого розвитку; виклики у використанні ресурсів і впровадженні новітніх технологій, лінгвістичні інновації. Загалом було представлено 27 доповідей.

За підсумками конференції було визначено кращі доповіді:

І місце – Назар Борута (Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"), Іван Олійник (Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"), Артем Хильчук (ФІОТ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Дар'я Москаленко (Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"), Анастасія Прозор (ФБМІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Марина Каложна (ФПМ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Анастасія Лисенко (ФІОТ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Артем Марченко (ФТІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського).

ІІ місце – Віолета Ахмедова (ФБМІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Богдана Ружицька (ФБМІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Павло Павленко (ІСЗІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Діана Пилова (ФПМ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Хонглінь Ян (Політехнічний університет Валенсії, Іспанія), Донгшенг Ю (Університет Гранади, Іспанія), Юстина Сверчек (Пйотрковська педагогічна академія, Польща).

ІІІ місце – Юрій Бондарчук (ІСЗІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Вікторія Попова (ФБМІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського), Діана Саморай (ФБМІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського).

Алла Фечук, викладачка ФЛ

Професорка Олена Трофименко та її інноваційні моделі енергоефективності

Забезпечення стабільного постачання енергії є критичним для нашої країни. Це надзвичайно важливо для військових потреб, підтримки життєдіяльності цивільного населення та збереження економічної стабільності. Отож необхідним є впровадження заходів з енергоефективності, які дозволяють раціональніше використовувати енергетичні ресурси. Тому вже тепер починаємо напрацьовувати механізми щодо реалізації інноваційної економічної політики забезпечення енергоефективності в умовах розвитку Індустрії 4.0, 5.0 і наростання ризиків повоєнного періоду.

Науковці Київської політехніки роблять відчутний внесок у подолання викликів, що постали перед нашою державою. Це не залишається непоміченим з її боку. Зокрема професорка кафедри економічної кібернетики, докторка економічних наук Олена Олексіївна Трофименко отримала стипендію Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук у 2024 р. за наукову роботу на тему: "Інноваційна економічна політика забезпечення енергоефективності в умовах повоєнного відновлення". "Дослідження передбачає наукове обґрунтування цільової моделі енергоефективності з урахуванням цілей сталого розвитку, декарбонізації економіки (скорочення викидів парникових газів), циркулярної економіки (ефективного використання ресурсів, мінімізації відходів) та визначення заходів зростання енергоефективності, включно з пропозиціями щодо оновлення системи моніторингу економічних індикаторів її забезпечення відповідно до потреб стейкхолдерів в умовах війни та повоєнного відновлення в Україні", – розповідає авторка дослідження.

Олена Трофименко

Професорка має важливий досвід виконання міжнародних проектів і досліджень на замовлення державних органів. Вона була керівником науково-експертної робочої групи з проведення дослідження для Міністерства розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України за участю Представництва ЮНІСЕФ в Україні та за підтримки компанії DELOITTE в Україні у межах виконання пілотного проекту "Синергія знань, досвіду та креативності заради майбутнього". За його результатами проведено аналітичне дослідження на тему "Завдання-акселератори досягнення Україною Цілей сталого розвитку для Цілей 8, 9, 12 та 17", яке посіло 1-ше місце за результатами конкурсу на краще дослідження в межах теми (2020 р.). Матеріали цих досліджень також враховано при підготовці першого Добровільного національного огляду щодо прогресу України в досягненні цілей сталого розвитку, який було представлено під час Політичного форуму зі сталого розвитку під егідою ЕКОСОП у 2020 р. у м. Нью-Йорк.

Понад те, Олена Трофименко брала участь у колективному дослідженні за проектом "Форсайт: виклики енергетичній незалежності країн і регіонів світу на середньостроковому (до 2025 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах". Вона є дипломованою учасницею міжнародного стажування "Міжнародні науково-освітні проекти в польських та європейських вищих навчальних закладах: практика, досвід, інновації" (WSG University, Польща), стажувалася в Міністерстві економіки України, є сертифікованим спеціалістом SAP ERP.

Фахові знання, напрацювання та набутий досвід науковиці знайшли визнання у професійній спільноті. Вона – член-

киня редакційної колегії фахового наукового видання України категорії Б "Підприємництво та інновації", з 2020 р. – офіційний рецензент у міжнародному науковому виданні "Економіка", що індексується у науково-метричній базі Scopus (Литва); членкиня Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти УАРМБО, експерт громадської організації "Академічний простір", лекторка міжнародної програми "Digital and Entrepreneurship Academy Program" тощо.

Зростання та вся трудова діяльність науковиці проходить у Київській політехніці. Олена Олексіївна є випускницею факультету менеджменту та маркетингу 2008 р. (диплом з відзнакою). Та ще з 2006 р. долучилася до наукових розвідок. Її завжди цікавили економічні дослідження в енергетичній сфері як складова сталого розвитку. У 2012 р. дослідниця захистила кандидатську дисертацію на тему: "Державне регулювання стратегічного розвитку відновленої енергетики", з 2019 р. працює на кафедрі економічної кібернетики. У 2021 р. отримала ступінь доктора економічних наук, захистивши дисертацію на тему: "Механізми інноваційного розвитку енергетичного сектору національної економіки в умовах Індустрії 4.0". До того ж у 2021 р. невтомна трудівниця отримала другу освіту за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування". І саме тому тематика стипендіального дослідження, про яке згадано на початку статті, передбачає розкриття трьох ключових складових – економіку, енергетику та публічне управління – для розвитку інструментарію державної політики.

До речі, на кафедрі професор О. Трофименко є гарантом освітньо-професійної програми "Економічна аналітика", керівником і відповідальним виконавцем міжнародних та вітчизняних наукових проектів. Вона авторка понад 150 публікацій, серед яких монографії, посібники, наукові статті, індексовані базами Scopus та Web of Science, стала переможцем університетського конкурсу "Молодий викладач-дослідник 2023". Також має Подяки від Українського центру якості освіти за допомогу в організації проведення вступних випробувань до закладів вищої освіти України. Як наставниця залюбки працює зі студентською молоддю, здійснює керівництво науковими роботами здобувачів вищої освіти, її підопічні отримують призові місця на всеукраїнських та міжнародних конкурсах.

"Завдяки дружній команді ФММ є натхнення спільно працювати на результат, долучатися до важливих міжнародних проектів та заохочувати студентську молодь на розвиток і наукові здобутки, – ділиться стипендіатка. – І щодня дякувати нашим захисникам і захисницям за таку можливість".

Надія Ліберт,
за інформацією кафедри ЕК

Модель ефективного управління відходами війни формується на ФММ

Екологічні злочини, які вчиняють російські війська, завдають непоправної шкоди довкіллю. Природні ресурси страждають від бомбардувань та мінунів територій, будівництва фортифікаційних споруд, руйнування будівель. За даними КУВА, на початок 2024 р. на території Київської області пошкоджено понад 28,8 тисячі об'єктів. Серед них – майже 26 тисяч приватних та багатоповерхових будинків. Потрібно не просто позбутися цього сміття, а застосувати екологічний принцип до утилізації. Сортувати, переробляти та повторно використовувати матеріал.

Сліди війни. Вивченням екологічних наслідків війни в Україні, зокрема, займається співтовариство UWEC, яке об'єднало вчених та фахівців з охорони природи з України, Росії, Білорусі, США та Німеччини. Експерти проаналізували космоснімки орного з полів, що знаходяться на південний схід від міста Ізюм Харківської області. На одному квадратному кілометрі вони нарахували 2052 воронки: 480 від снарядів калібром 82 мм, 547 від 120-міліметрових снарядів і 1025 від снарядів калібром 152 мм. "Тільки на цьому квадратному кілометрі до ґрунту потрапило 50 тонн заліза, 1 тонна сполук сірки та 2,35 тонн міді. Важко розрахувати обсяг важких металів та інших сполук, кількість яких менша. Крім того, вибухами повернуто щонайменше 90 000 тонн ґрунту", – підсумували експерти.

Стратегія. "Нерозірвані снаряди та уламки від них, згорілий транспорт та військова техніка, понижені будівлі – усе це відходи, які залишаються в містах, селищах, лісах, полях, у воді та на нашій землі після бойових дій. Їх називають відходами війни, і наш обов'язок, – наголошують фахівці, – не допустити нещадного впливу від неправильної переробки та безглузлого шкідливого захоронення цих предметів на території України".

Уряд України схвалив Національну стратегію управління відходами до 2030 року. Очікується, що її реалізація сприятиме впровадженню системи управління відходами на інноваційних засадах, розробленню відповідного законодавства, покращенню стану навколишнього природного середовища, а також санітарного та епідемічного благополуччя населення.

У КПІ. Київська політехніка бере участь у реалізації багатьох державних ініціатив різних напрямів. Тож цілком закономірним є виконання на ФММ дослідження на тему: "Формування моделі управління відходами, утвореними в процесі ведення військових дій в Україні". Його мета – сформувати економічно ефективну, екологічно безпечну, соціально орієнтовану модель управління відходами, утвореними під час ведення військових дій на території України. Розробка та практична реалізація основних положень цієї моделі дасть змогу підвищити рівень екологічної безпеки країни та зменшити їх негативний вплив на здоров'я людей.

"Науковими результатами дослідження є розробка альтернативних моделей збирання, транспортування, зберігання та утилізації різних категорій відходів за рахунок побудови чіткого механізму взаємодії держави, бізнесу та суспільства в процесі повоєнного з відходами, – розповідає авторка розробки професорка Алла Гречко. – Оскільки кожен етап потребує спеціальних знань, навиків, обладнання, має бути належна координація дій з боку всіх учасників даного процесу. Крім того, ефективне управління відходами дасть змогу проводити своєчасний моніторинг утворення відходів та знизити загрози екологічній безпеці країни й ризики негативних наслідків для здоров'я людини".

І продовжує: "До прикладних результатів наукового дослідження можна віднести роз-

робку рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-законодавчої бази України, внесення поправок до законів та запровадження нових положень, які дадуть змогу максимально ефективно управляти різними відходами. Крім того, проведення часткового економічного обґрунтування витрат на реалізацію заходів у межах побудови комплексної моделі управління відходами, утвореними в процесі війни, дасть змогу оцінити рівень необхідного фінансування запропонованих заходів, а також розподілити витрати і відповідальність між учасниками, що задіяні в процесі реалізації моделі управління відходами. Ефективне управління відходами дасть змогу знизити витрати на

Алла Гречко

всіх етапах реалізації зазначеного процесу, а саме: збирання, транспортування, зберігання, утилізації. Правильне та ефективне управління відходами, що утворені внаслідок військових дій, дозволить покращити відносини з громадськістю, зокрема, шляхом зменшення незадоволення політикою уряду та місцевих органів влади серед населення, що проживає у зонах, наближених до зон ведення активних бойових дій та на деокупованих територіях".

Про авторку. Алла Володимирівна Гречко – вихованка Київської політехніки. У 2006 році закінчила з відзнакою кафедру економіки і підприємництва факультету менеджменту та маркетингу, а вже нині – докторка економічних наук, професорка цієї ж кафедри. Має 169 праць, з них 157 наукових та 12 навчально-методичного характеру, у тому числі 59 статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях. На сьогоднішній день за участю Алли Володимирівни реалізується Вишеградський проект "Forecasting factors influence on climatic changes as a part of Sustainable Development Goals 2030", присвячений проблемам зміни клімату, впливу викидів парникових газів на навколишнє середовище в Україні та країнах ЄС.

Згідно з Постановою Верховної Ради України "Про призначення у 2024 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук" Алла Володимирівна Гречко отримала іменну стипендію ВРУ за дослідження на тему: "Формування моделі управління відходами, утвореними в процесі ведення військових дій в Україні". Ця стипендія, ініційована народними депутатами України – членами Комітету з питань освіти, науки та інновацій, є підтримкою наукової діяльності молодих дослідників з метою створення можливостей та стимулів для проведення наукових досліджень в Україні в рамках пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в 2024 році.

"Страшна війна, що охопила територію України, кардинально змінило пріоритети як особисті, так і національні, – розмірковує стипендіатка. – Наукова спільнота, студентство, як і весь незламний народ України, має гуртуватися і працювати на перемогу, вірити в майбутнє, дякувати нашим захисникам і захисницям за життя та робити все можливе, щоб наша спільна мрія про квітучу та сильну, вільну, військово- та економічно незалежну Україну стала реальністю".

Надія Ліберт

Система "Step by Step Test" та інші освітні інновації: воркшоп у Братиславі

У Словацькому університеті технологій у Братиславі на початку грудня минулого року відбувся міжнародний воркшоп "AdaMass Partnership Meeting". Захід об'єднав викладачів та науковців із різних країн, зокрема України, Чехії, Словаччини та Норвегії, для обговорення нагальних проблем математичної освіти та пошуку інноваційних рішень. Участь у ньому взяли й представниці кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей ФМФ КПІ ім. Ігоря Сікорського Олена Тимошенко, Катерина Москвичова та Ольга Пелехата (див. фото).

Головна проблематика воркшопу – виклики, з якими зустрілася сучасна система освіти. Учасники активно обговорювали прогалини у математичній освіті, що виникли через пандемію COVID-19 та війну, яку розв'язала проти України росія. Отож під час воркшопу вони ділилися досвідом подолання цих криз, аналізували їхні наслідки для студентів і викладачів, а також шукали способи підвищення ефективності дистанційного навчання.

Катерина Москвичова у своєму вступі підкреслила значення співпраці з колегами з різних країн: "Події останнього десятиліття показали, наскільки вразливим є освітній

сектор. Спільні зусилля з європейськими партнерами дозволять створити якісний і доступний для кожного математичний курс".

Особливу увагу в дискусіях було приділено розробці нових методів викладання та впровадженню технологій, що сприятимуть інтерактивному та інклюзивному навчальному процесу. Під час обговорень велике зацікавлення викликала система "Step by Step Test", розроблена викладачами кафе-

ри математичного аналізу та теорії ймовірностей КПІ. Цей інноваційний інструмент покликаний удосконалити дистанційне навчання математичних дисциплін, і викладачі кафедри його вже активно використовують.

Про важливість інновацій у викладанні говорила у своєму виступі Ольга Пелехата: "Обмін досвідом щодо подолання професійних викликів із європейськими колегами став надзвичайно корисним і змістовним.

Ознайомлення з новими підходами до організації курсів дозволяє розширити наші можливості та вдосконалити педагогічну діяльність у галузі математичної освіти".

Проведення заходу стало можливим завдяки професору Юрію Роговченку, який, будучи вихідцем з України, збудував успішну кар'єру в Норвегії. Він невтомно підтримує українських колег, докладаючи максимум зусиль для сприяння їхній професійній діяльності та підтримки якості математичної освіти в Україні.

"Знайомство з професором Роговченком відбулося під час моєї грантової програми MSCA4Ukraine, коли я приїхала до Університету Агдера з доповіддю за результатами своїх наукових досліджень, – розповіла Олена Тимошенко. – Це стало початком нашої співпраці, яка сьогодні дає змогу розширити професійні контакти, відкрити нові перспективи та спільно реалізовувати амбітні плани".

Участь у воркшопі дала викладачам КПІ не лише цінний досвід, а й натхнення для подальшого вдосконалення освітнього процесу. Захід став платформою для обміну ідеями, впровадження нових методів навчання та зміцнення міжнародної співпраці.

Ольга Пелехата,
доцентка кафедри МА та ТІ ФМФ

ЗНАЙ НАШИХ

Антикорупційний комікс від студенток КПІ: від ідеї до перемоги у всеукраїнському конкурсі

У молодіжному творчому конкурсі "Разом проти корупції! Твоє бачення має значення", що проводиться Міністерством оборони України з нагоди Міжнародного дня боротьби з корупцією, друге місце вибороли студентки другого курсу факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського Діана Шибинська, Крістіна Кормишкіна, Руслана Кузічкіна та Софія Кузуб. Вони представили комікс на тему боротьби з корупцією та вибороли друге місце серед усіх команд-учасниць України. Нагородження переможців і призерів конкурсу відбулося під час проведення 9-10 грудня Міжнародного науково-практичного форуму "Ефективне врядування та виховання доброчесності в секторі безпеки та оборони", який було приурочено до Міжнародного дня боротьби з корупцією. Про свою участь у конкурсі та представлену на нього роботу дівчата розповіли головному редактору "Київського політехніка". Щоправда, спілкування відбулося у віддаленому режимі, оскільки всі вони поки що продовжують навчатися в онлайн-режимі й живуть у різних містах України.

– Як формувалася ваша команда, хто і які функції в ній виконував? Хто допомагав порадами абою?

– З перших днів навчання ми з дівчатами добре вчотирьох спілкуємося і разом реалізуємо різні проєкти. Участь у конкурсі не стала винятком. Вирішили, як завжди, взяти участь нашої дівочою компанією. Насправді, ми всі вчотирьох активно працювали і всі прикладали однакові зусилля. Зустрічалися як у режимі онлайн в зумі, так і офлайн. Обговорювали зміст коміксу, спільно шукали програми для розробки відеоряду, працювали над картинками. Стосовно окремих функцій, то одна з нас зареєструвала команду на конкурс, а далі всі працювали однаково.

– Фактично це був конкурс соціальної реклами, яку можна подавати в різноманітних формах. Чому ви прийняли рішення взяти участь у номінації "Плакат, постер, комікс" і чому вирішили робити саме комікс?

– Нам здалося, що саме така форма дає можливість виразити ідею максимально яскраво та доступно для широкої аудиторії. А комікс ми обрали, бо в ньому можна поєднати візуальний аспект з текстовим наповненням. Нам здалося, що в такий спосіб найпростіше буде передати меседж та емоційно зацікавити глядача, зробивши інформацію легкою для сприйняття, яскравою й такою, що чіпляє.

– А як народилася ідея коміксу, його сюжет? До речі, історія в картинках, яку ви розповіли, попри її вікторіанське забарвлення, виглядає доволі наближеною й до наших реалій. Тож, можливо, у неї вкрито і якийсь особистий досвід чи досвід знайомих?

– Ідея коміксу виникла з бажання створити щось, що водночас було б захопливим, символічним та актуальним. Ми обрали вікторіанське забарвлення, оскільки воно додає атмосферності та привертає увагу. Однак сам сюжет був адаптований до сучасних реалій, щоб кожен міг побачити в ньому щось знайоме. Також частково в основу коміксу справді лягли наші особисті спостереження за тим, як люди стикаються з життєвими труднощами. Ми прагнули відобразити універсальність цих ситуацій, показати, що вони актуальні як у минулому, так і в теперішньому часі.

– Малюнки коміксу виконано надзвичайно професійно – видно руку вправного художника-графіка. Чи використовували ви чиюсь допомогу, кам'ютерні програми?

– Дякуємо за таку оцінку. Малюнки були створені з використанням цифрових технік. Для досягнення високої якості графіки ми працювали у спеціалізованих програмах – таких як Chogger та Procreate. Це дозволило надати деталізації малюнкам і гарного вигляду. Основна ідея, стиль і композиція розроблялися винятково нашою командою.

– На сайті конкурсу епізоди коміксу представлено не за порядком зростання їхніх номерів. Це творчий задум чи помилка верстальника?

– Розташування епізодів коміксу не за порядком номерів на сайті конкурсу є глибоким творчим задумом. Ми вважаємо, що таке нелінійне представлення сюжету створює особливу динаміку сприйняття, змушуючи читача активно залучитися до процесу читання, самостійно вибудувати хронологію подій та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між епізодами. Цей прийом дозволяє створити багатопланову оповідь, де кожен читач може вибудувати власну послідовність знайомства з історією, що робить досвід читання більш персоналізованим та інтерактивним. Такий підхід до організації матеріалу також підкреслює сучасність та експериментальність нашого проєкту, його відхід від традиційних форм оповіді, що цілком відповідає духу коміксу як динамічного візуального інструменту подачі сюжету.

– І ось ви в числі переможців. Як проходило нагородження?

– Нагородження відбулося 11 грудня в центрі Києва – у конференц-залі готелю "Radisson Blu". На ньому була присутня Діана Шибинська. Роботи на ньому не демонстрували, оскільки переможці були оголошені за тиждень на офіційному сайті, тобто партнери та організатори конкурсу їх уже бачили. Нагороди – дипломи, блокноти від "Vega Telecom" і кожній учасниці команди картки від "Vodafone" на 2000 гривень – вручали представники організаторів конкурсу та компанії "Vodafone". Церемонія проходила в над-

звичайно теплій та невимушеній атмосфері. Легка, дружня обстановка створила особливий настрій свята, де кожен учасник відчував себе частиною творчої спільноти. Нагорода виявилася приємним сюрпризом – вона не лише гідно відзначила досягнення, але й стала чудовим матеріальним втіленням визнання нашої творчої праці.

– Що далі: роботи переможців будуть якимось поширюватися (наприклад, через соціальні мережі або іншим шляхом), вас обіцяли залучити до антикорупційної діяльності? Чи плануєте ви і надалі брати участь у подібних проєктах?

– Безумовно, ми плануємо продовжувати брати участь у таких антикорупційних заходах та конкурсах, адже це чудова можливість проявити свій творчий потенціал та зробити внесок у важливу суспільну справу. Така діяльність не лише дозволяє розвивати власні навички, але й допомагає привернути увагу до важливих соціальних проблем через мистецтво. Що ж до поширення робіт переможців, ми очікуємо активного розповсюдження матеріалів через різні канали комунікації, включаючи соціальні мережі та інші платформи. Це допоможе донести важливі антикорупційні меседжі до широкої аудиторії та підвищити обізнаність суспільства з цієї проблематики. Ми також з ентузіазмом ставимося до можливості подальшої співпраці у сфері антикорупційної діяльності, оскільки це дає змогу реалізувати наш творчий потенціал у контексті важливих суспільних змін та сприяти формуванню активної громадянської позиції.

Дмитро Стефанович

– Як ви дізналися про конкурс Міністерства оборони України?

– Від нашої викладачки Яни Юрївни Цимбаленко. Її ідея висловити своє бачення й ставлення до боротьби з корупцією викликала у нас великий інтерес, адже ця проблема є надзвичайно важливою для суспільства. Й ми одразу вирішили, що хочемо взяти участь і реалізувати свої ідеї в рамках цього проєкту. Конкурс став для нас чудовою можливістю висловити свої думки та зробити нехай і невеличкий, але власний внесок у вирішення проблеми подолання корупції.

– А хто був ініціатором участі в конкурсі?

– Ініціатива виникла колективно. Це був дійсно командний порив, і кожна з нас зробила свій внесок у підготовку нашого спільного проєкту. Ми працювали разом, об'єднані спільною метою та бажанням зробити свій вклад у боротьбу з корупцією.

– Що для членкинь вашої команди участь у такому конкурсі – особиста принципова позиція щодо неприйняття корупції чи, передусім, можливість стати учасницями цікавого творчого турніру?

– Участь у конкурсі була для нас важливим вираженням нашого несприйняття корупції. Ми вважаємо, що боротьба з цим злом є необхідною для нас і для нашої країни. Але, звісно, це не виключає того, що ми хотіли стати учасницями цікавого творчого змагання. Це також новий для нас досвід і нові емоції. Окрім того, сама тема була цікавою для нас як для майбутніх правників.

– А скільки загалом людей та команд брали в ньому участь?

– Загалом у конкурсі взяли участь близько 40 команд України за номінацією творчих робіт та близько 10 команд у номінації "відео". Команди були з різних міст України.

Мистецтво лікує

Люди, які зіткнулися з травматичними подіями – стали свідками або учасниками війни, терористичних актів, природних катастроф чи насильства, – можуть мати проблеми із психікою. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, кожна п'ята особа, яка мала травматичний досвід, потребує психологічної реабілітації. Одним із дієвих методів роботи з психотравмами є арттерапія.

Арттерапія передбачає використання різних видів творчості – малювання, ліплення, музики, танцю, – що дозволяють людині виразити свої почуття через символічні або візуальні форми, тобто виразити те, що важко сказати словами. "Терапія мистецтвом дозволяє у процесі творчості пережити конфлікти, тривогу, страхи, що турбують людину, знайти внутрішню гармонію та поліпшити психологічний стан", – вважають фахівці.

Зокрема, мистецькі акції, метою яких є психологічна реабілітація наших поранених воїнів засобами образотворчого мистецтва, з літа 2022 р. регулярно організують Національний військово-медичний клінічний центр "Головний військово-клінічний госпіталь" (кураторка – к.мед.н., підполковник Інна Черненко), Національна академія мистецтв України за участю Національної спілки художників

До речі, для проведення майстер-класу у травні студенти і викладачі НН ВПІ збрали кошти і придбали пензлі, полотна, мольберти. За допомогою цих матеріалів і відбувалася арттерапія. Додам, що дехто з військових після одужання має намір вступити до ВПІ, на кафедру графіки, щоб удосконалити свою майстерність і входити в нормальний ритм життя".

Зауважимо, що мистецькі акції за участю студентів проходять на різних локаціях. Під час роботи створюється комфортний простір безпеки, що сприяє вивільненню негативних емоцій, почуттів, допомагає забути травматичні фактори, приглушити спогади про них та перевести свідомість у сприйняття прекрасного. Заняття у приміщенні іноді супроводжує жива музика. На природі, приміром на території Києво-Печерського заповідника, саме довкілля налаштовує на творчість.

Виставка робіт військових, виконаних під час майстер-класів «Малюю з воїном»

України та Навчально-науковий видавничо-поліграфічний інститут КПІ ім. Ігоря Сікорського. Постійними учасниками цих заходів є викладачі та студенти кафедри графіки НН ВПІ (куратори – професори Олексій Роготченко, Світлана Оляніна, канд. культурології Світлана Роготченко). Вони беруть участь у майстер-класах "Малюю з воїном" та здійснюють терапевтичний супровід, спілкуючись і малюючи разом з ветеранами.

"Мистецтво завжди мало великий вплив на психіку людини, – каже Інна Черненко. – Я переконана, що використання арттерапії в роботі з військово-службовцями повинно стати необхідною складовою процесу підтримки їхнього психічного здоров'я та реабілітації. Тому що це дозволяє їм відновити психологічний добробут, знайти нові шляхи самовираження та виразити свої емоції без слів. Одужання людини починається з душі. На майстер-класах молоді митці навчають воїнів розкривати душу, виражати її на полотні, щоб відновити психіку, допомогти один одному зцілитися і розвиватися".

"Участь наших студентів у майстер-класах, – розповідає директор НН ВПІ Петро Киричок, – важлива як для них самих, так і для університету. Юні митці долучаються до психотерапії, яка заснована на мистецтві – мистецтві малюнка. Вони допомагають воїнам не тільки своїми знаннями, а й своїми флюїдами краше себе почувати.

"Малювання – це певний релакс, коли відключаються всі думки і відбувається повне занурення у творчий процес, – пояснює завідувачка кафедри графіки Світлана Оляніна. – Спочатку наші підопічні малюють війну та розруху, на картинах переважають агресивні чорні та червоні кольори. Згодом уже зображають нейтральні пейзажі, при цьому використовують фарби, які вказують на більш стабільний душевний стан. Це може свідчити про те, що вони позбулися страхів і жахів війни: спроектували їх на полотно, а на душі переважає спокій".

Студенти зазначають, що їм подобається сам процес, "що ми це робимо разом", а ще – неймовірні години спілкування. Вони радо навчають воїнів. Їхні співатори теж висловлюються позитивно: "Ти працюєш руками, а разом із цим також і мозком, усе в купі дає заспокійливий ефект".

Наприкінці заняття відбувається обговорення, участь у якому беруть митці і воїни, лікарі та мистецтвознавці. Тож це не просто малювання, а з наукової точки зору – досвід, який знаходить відображення в наукових публікаціях, присвячених здобуткам арттерапії. Варто додати, що 23 листопада в Музеї медицини відкрилася виставка художніх робіт військових, виконаних ними під час майстер-класів "Малюю з воїном".

Підсумовуючи, хочеться щиро подякувати тим, хто піклується про військових і ветеранів. Тим, хто пропонує їм ці ліки – творчість.

Надія Ліберт

ЦІКАВО ЗНАТИ

"Старий Новий рік" можна зустрічати не лише в ніч проти 14 січня

Чому тринадцять?

За кілька днів дехто з нас за звичкою відзначатиме "старий Новий рік". Дивне "свято", значення якого годі пояснювати іноземцям – дуже небагато в світі країн, окрім тих, які колись входили до складу Російської імперії, де існує щось подібне. В нас більшість освічених людей, звісно, знають, що оті 13 днів, які нині відділяють справжній Новий рік від так званого "Старого", дісталися нам у спадок від запровадженого ще 45 року до нашої ери Юлієм Цезарем календаря, який так і називали – "юліанський". Рік у ньому був на 11 хвилин 14 секунд довшим за тропічний (це проміжок часу між двома послідовними проходженнями центру Сонячного диска через середню точку весняного рівнодення), який сьогодні є основною календарною одиницею часу. Поступово ці "зайві" хвилини склалися в тижні, місяці та роки. Нарешті 1582 року з ініціативи та за участі Папи Римського Григорія XIII було проведено календарну реформу, яка цю помилку виправила. На той час різниця між датами весняного рівнодення дорівнювала 10 дням. Новий, точніший календар отримав назву "григоріанського".

Російська імперська влада вперто не бажала переходити з юліанського на григоріанський календар, на який з кінця XVI і до середини XVIII століття перейшла більшість цивілізованих держав. У Росії ж і на територіях, які входили до неї як колонії, це відбулося лише в 1918 році – вже після "жовтневого" перевороту, коли різниця в часі між ліком років за "старим" (себто, юліанським) і "новим" (григоріанським) стилями становила 13 днів. Ця різниця, до речі, продовжує зростати, і після 2100 року сягне 14 днів.

Цікаво, чи буде хтось і тоді якимось відзначати "старий" Новий рік? І взагалі, наскільки коректно називати так лише юліанське новоліття?

Який "старий Новий рік" вважають правильним?

Відповідь не така очевидна, як здається. Адже наші пращури відзначали настання Нового року не 1 січня, а в перші весняні дні, найближчі до весняного рівнодення, – це пов'язувалося з відродженням Природи після зимових негод. Лише після прийняття християнства на Русі було встановлено чітку дату початку року – 1 березня: за переказами це відповідало дню створення світу. Згодом день нового року було перенесено на 1 вересня. І лише 1700 року жителі підросійських територій вперше зустріли його разом з більшістю інших християнських народів 1 січня. То який Новий рік варто вважати "старим" і відповідним чином відзначати? Тим більше, що були, можливо, й інші дати, які колись вважалися початком року. На певні роздуми, скажімо, напштовхує один експонат Національного музею історії України.

Глек? Ні – календар!

Мова про старовинний глек, який 1899 року під час розкопок біля села Ромашки на Київщині знайшов визначний київський археолог Вікентій Хвойка (див. фото). Цей на перший погляд звичайний глиняний горщик став одним із найвідоміших артефактів Черняхівської культури.

Чому? А тому, що це не просто виготовлена на гончарному колі керамічна посудина доволі витонченої форми: як з'ясували дослідники, це сакральний глек-календар. І нанесені на його круглих боках дві нерівної ширини смуги з рисок і знаків – це, насправді, не орнамент чи химерні прикраси, а календарно-магічні символи.

Власне, те, що ще до випалу на сиру глину виробу було нанесено не орнамент, історики зрозуміли доволі швидко – ті сотні значків і великих та маленьких геометричних фігур були вичавлені без системи або ритму, які є основою будь-якого орнаменту. Складніше було їх розшифрувати. Вдалося це за кілька десятків років по тому відомому історикові Борисові Рибаківу.

У своїх міркуваннях вчений відштовхнувся від зображеної на верхньому поясі глека геометричної фігури – неправильного кола з 6-ма шпичками, відомого як "Громовий знак" Перуна – верховного бога древніх слов'ян, повелителя громів, блискавок і дощів, бога родючості. Правіше на тому ж поясі було нанесено і два хрести – слов'янський символ свята Купайла (або Купала), яке було приурочено до дня літнього сонцестояння і відзначалося в ніч проти 24 червня. Ці символи розділяли 27 малесеньких квадратиків – їхнє число повністю відповідає кількості днів між цими двома святами. А лівіше – два стилізовані серпи та три снопики – символ початку жнив, який припадав на кінець липня-початок серпня. І ще декілька десятків значків, які багато чого можуть розповісти уважному дослідникові. Отож глек слугував сільськогосподарським календарем! А сакральним чи культовим його вважають тому, що за допомогою знаків нижньої смуги чи, радше, пояса можна визначити у місяцях кількість дощових днів. При цьому вони збігаються з чотирма дощовими періодами, оптимальними для вирощування ярових культур на Київщині, значить на глиняному календарі вказано кількість дощів, потрібних для доброго врожаю! Себто це ідеальна картина погоди, про яку люди мають просити Перуна.

Щоправда, охоплював цей календар лише приблизно 4 місяці – з травня по серпень – тобто період сільськогосподарських робіт на Київщині. Найважливіший період року, бо на літо припадають головні роботи хліборобів. Недарма ж навіть роки східні слов'яни рахували по літах – звідси, до речі, синонімічне до слова "рік" значення слова "літо". Пам'ятаєте, у Тараса Шевченка: "І день не день, і йде не йде, // А літа стрілою // Пролітають..."

А втім, про розкриття таємниць Ромашківського глека можна прочитати в спеціальних історичних працях, а нас цікавить відповідь на питання, чи не могли ті люди, які жили за цим календарем, вважати початком нового року настання літа? Швидше за все, могли.

Отож, тому, хто жартома чи серйозно збирається зустрічати "старий Новий рік", варто здати собі справу – коли ж це, насправді, потрібно робити.

Дмитро Стефанович

